

SPECIÁLNÍ ČÍSLO

SPECIÁLNÍ ČÍSLO

SPECIÁLNÍ ČÍSLO

NE základnám

Časopis občanské iniciativy

20 Kč

Exkluzivní rozhovory s osobnostmi o radaru

Varhan O.
Bauer

Aleš

Brichta

Vilém

Čok

Táňa

Fischerová

Josef

Hála

Jiří

Korn

Luděk

Sobota

Anna

Šabatová

Pavel

Šporcl

Zdeněk

Troška

Šiřte všemi způsoby

Luděk Sobota

Každému člověku je přisouzena nějaká životní role, kterou se prezentuje, či je prezentován na veřejnosti. Vám byla přisouzena role komika. Nestává se vám v této souvislosti, že vás lidé někdy „neberou vážně“?

Když jsem pocítil, že mojí životní rolí by měla být role komika, uvědomil jsem si tuto skutečnost jako obrovské životní štěstí a také jsem od té doby pracoval na tom, abych lidi co nejvíce rozesmál. Byl jsem ochoten se kvůli tomu takzvaně „zbláznit“ - jak to na mě kdysi chtěl režisér Ján Roháč. Netušil jsem ale, že se to jednou obrátí tak trochu proti mně. Že si někteří lidé, ale i kritici budou o mně myslet, že jsem trochu blázen - a že nic jiného snad ani neumím. Já jsem lidi přecenil. Dělal jsem všechno proto, abych byl jedinečný - a ne jenom komik. Nechtěl jsem si svůj výraz kazit tím, že bych hrál třeba i vážné role. Ale tím, že jsem si toto uvědomil, začal jsem teprve nedávno ty vážné nebo vážnější role hrát. Začalo to malou rolí ve filmu Chyťte doktora a teď to bude pokračovat rolí šéfa venkovského fotbalu v připravovaném seriálu „Okresní přebor“.

Jakých vlastností si nejvíce ceníte na svých nejbližších? Přehodnotil jste během života tento žebříček hodnot?

Na svých nejbližších si cením především upřímnosti. Když jsem byl mladý, byl jsem velice upřímný a dost jsem si tím škodil. A když to teď zaznamenám u svých mladých blízkých, stejně to obdivuji.

Je vám blízký buddhismus. Jsou vaše sympatie vůči buddhismu dány i ně-

jakou osobní zkušeností s tím, co nás přesahuje? Změnil buddhismus nějak váš pohled na život či váš životní styl?

Buddhismus je mi skutečně blízký i když ještě nejsem úplným buddhistou. Ale je mi blízká buddhistická filosofie a přístup k životu. Miluji na buddhismu tu lásku ke všemu živému. Od té doby co si čítám v indických knihách, tak jsem neublížil ani mouše. Ale to já vlastně i před tím. I když co se týče toho nenásilí na čemkoli

jiném, tak bych udělal výjimku pouze u některých lidí.

Jistě často slyšíte, že vaše životní partnerka je žena s nepřehlédnutelným charismatem. Zajímalo by mne, jak jste se seznámili a jakou jste volil taktiku, aby jste vzbudil její pozornost? Co je vám společné a v čem se naopak odlišujete?

No, moc často to neslyším, ale sám si to o ní myslím. My jsme se seznámili při natáčení filmu. Moje žena studovala

Průmyslovou školu filmovou a byla na praxi jako klapka. Zamilovával jsem se do ní postupně - jak jsem poznával její vlastnosti. Ale co se týče krásy, tou mě ohromila hned. Pozval jsem ji do divadla a tam jsem se zase asi líbil já jí. Společný je nám určitě smysl pro humor. Odlišujeme se v tom, že žena je obrovsky pracovitá, pořádná a praktická, což já o sobě říct nemůžu.

Říká se, že „protiklady se přitahují“, ale také se říká, že „vrána k vráně sedá“. Jak si vysvětlujete protikladnost těchto dvou rčení?

My jsme protiklady. Ona je tmavovláska, já světlovlášek - a máme rozdílné vlastnosti, takže se skvěle doplňujeme. Moje žena například neumí zpívat a já jsem z této její vlastnosti kdysi udělal jedno z našich nejlepších komických čísel.

Jaký zaujímáte postoj ke skutečnosti, že americká vláda vyjednává s tou českou o umístění amerického radaru na našem území přes nesouhlas většiny občanů? Souhlasíte s případným umístěním amerického radaru na našem území?

Nechápu jak naše vláda může za zády občanů vyjednávat s nějakým státem o umístění základny na českém území. Domníval jsem se, že jsme svrchovaný stát, ale asi nejsme.

S umístěním radaru naprosto nesouhlasím. Už jenom proto, že jsem mírumilovný tvor a že do míst, kde má radar stát, jsem léta chodil pokojně sbírat houby.

Rozhovor vedla Martina Landergott

Vilém Čok

Vaše hudební kariéra je plná změn (Zikkurat, Pražský výběr, MOPED, STROMBOLI, opět Pražský výběr, NOVÁ RŮŽE, DELIRIUM, BYPASS a ještě jednou Pražský výběr...) a výstřelků, je takový i váš osobní život?

Já bych neřekl, že můj život je plný výstřelků. Spíš bych ho nazval „pestrým světem not“. V důsledku přece nejde o to, kolik kapel člověk vystřídá, ale o to jak se jeho hudba vyvíjí a líbí. Můj osobní život se snažím žít co nejvíce v klidu, abych kompenzoval ten hudební kolotoč. Ne vždy se mi to daří.

V hudební branži musíte totiž často měnit denní harmonogramy, pružně reagovat na nabídky vystoupení či PR. Bez pořádného plánování už bych to nezvládal. Nejvíce mě rozhodí sandál, když si nemohu udělat čas na své tělo a své nejbližší.

Svůj hudební život kompenzujete zase aktivitami (plavání, běhání, střelba, hod nožem). Odpočíváte také někdy? Jak to vypadá, když relaxuje Vilém Čok?

Už jsem si zvykl relaxovat sportem. Dříve jsem hodně četl a hodlám se k tomu vrátit. Považuji četbu za největší přínos duševního vzdělání, dokonce větší než je ústní výklad. Čtené slovo si člověk ukládá do paměti vícekrát.

V jednom rozhovoru jste se zmínil o všeobecné krizi hu-

debního průmyslu a o tom, že na tak malém trhu jako v ČR je prodej hudebních CD spíše otázkou prestiže než výdělkem. Nepřemýšlel jste o tom, že by jste se mohl prosadit na zahraničním trhu tak, jak to poslední dobou dělá čím dál tím více hudebníků?

Jsem ve věku, kdy už mě asi neosloví žádný zahraniční promotér. A podbízet se? Nikdy. Pokud nabídka přesto přijde, neodmítnu ji.

Jste odpůrcem globalizace, v čem spatřujete její nebezpečí? Máte po ruce nějaké řešení jak se může tak malý stát jako ČR bránit negativ-

ním dopadům globalizace?

Globalizace dělá z lidí novodobé otroky. Musíte pracovat, abyste mohli zaplatit za služby soukromníkům, státu, popř. nadnárodním korporacím. Tyto služby jsou (většinou) cenově uměle vytvářeny, podle toho jaké jsou poptávky na trhu.

Je jisté, že čím déle tu globalizace bude, tím větší bude průser, až se díky ní roztočí inflace a neúnosně se např. zvětší státní dluh.

Mohu uvést velmi negativní dopady globalizace – intervence nadnárodních korporací např. v Panamě, Ekvádoru, Austrálii atd. ..

Česká hymna vám připadá příliš smutná, melancholická, osobně by jste volil veselejší píseň s větší energií. Mohl by jste dát nějaký typ na veselejší melodii české hymny? Jak by zněla její úvodní slova?

Ona ale melancholická opravdu je. Určitě by měla být o něco rychlejší a měla by začínat těmito slovy: Je potřeba si uvědomit, že každý z nás je součástí všeho...

Jaký je váš postoj k umístění americké vojenské základny s radarem na území ČR? A proč?

Žádný radar, žádné války. Kdo by si na nás co bral? Radary ať si staví hlavní dozorce na svém písečku. Mám na mysli Spojené státy.

Co si myslíte o tom, že by v otázce umístění amerického radaru v ČR měli rozhodovat občané v referendu?

Tato volba se zdá jako nejspřavedlivější model. Říkám zdá...

Co říkáte tomu, že vláda USA nyní vyjednává o radaru v ČR s vládou Ruska a nás z jednání vynechalí?

Nepřipomíná vám to něco?????????????????

Rozhovor vedla Martina Landergott

Pavel Šporcl

Děkuji za email a nabídku.

Musí to být ale asi nějaký omyl, protože já jsem 100% ANO Základnám a budu velmi pyšný na tento národ a politickou reprezentaci, když se radar podaří prosadit a my budeme moci spojencům a především USA ukázat, že když nás o něco požádají, jsme tu pro ně - protože doposud zde byli především oni pro nás. S pozdravem Pavel Šporcl

Zdeněk Troška

Četl jsem, že jste jako gymnazista žil ve Francii. Myslíte, že ta zkušenost ovlivnila nebo změnila Vás náhled na české reálie?

Jistě, doba dospívání silně nasává všechny podněty z okolí a vlastně dodnes je stále v sobě třídím. Samozřejmě, s věkem se mění jako všechno, přehodnocují se a získávají nové rozměry. Člověk si uvědomí mnoho věcí, které mu doma připadaly samozřejmé. Porovnáním dvou úrovní života všechno dostává jiný rozměr. Naučil jsem se vážit si domova, být hrdý na to, že jsem Čech, že jsem se narodil v zemi s bohatou historií a šikovnými lidmi, že se nemusíme před světem za nic stydět a směle se jim postavit na všech úrovních života. Jen mě mrzí, že nám stále schází ona národní hrdost, jakou vídáme u Francouzů, Angličanů i Američanů. To naše malé čecháčkovství, onen servilní předklon a rektální alpinismus, schopnost za dolar či euro prodat svědomí, přesvědčení, i bačičku mě trápí dodnes.

Když sbíráme v ulici podpisy na petici pro referendum, kolemjdoucí nám někdy říkají nejen, že jsme bolševici, ale také, že jsme zrádci vlastní země a zbabělci. Jsme prý zrádci, protože svým – údajným – pacifismem pomáháme nepříteli, a jsme zbabělci, protože když tady byli Rusové, nikdo, tj. nikdo od nás, neprotestoval proti jejich základnám.

A jak protestovali? A jejich rodiče a prarodiče? Takové názory mají většinou ti, kdo se narodili až po, tedy po revoluci. Hodně toho vyčetli a jen vyšli ze školy, věděli všechno

nejlíp. Horké hlavy. Nebo ti, co zdrhli – žili si pěkně v závětrí a jen starý režim padl, už byli zpátky a radili a věděli taky všechno nejlíp. Inu, po bitvě každý generál.

Jako režisér líčíte své postavy, abychom my publikum snadno a rychle poznali jejich nejvlastnější rysy. Jak se podle vás poznají ve skutečnosti zrádci a zbabělci, když jde o neporušitelnost bezpečnosti národa a této země?

Podle mě jsou to ti, kdo nechtějí či neumějí naslouchat většině, národu, kdo se bojí vést otevřený dialog, přiznat své pochybnosti, umět se omluvit za omyly, vysvětlit, proč se tak liší předvolební sliby od skutečnosti. Mám pocit, že obyčejný člověk má cenu jen při volbách, pak drží hubu a platí daně. Opojení mocí je věčné. A věčně nebezpečné. Rychle se zapomíná na to, od-

kud kdo vzešel. Pevnost charakteru, profesionalita v oboru a odpovědnost za své činy by měly být na prvním místě. Jenže ty se jmenováním do funkcí nezískají.

Angažujete se nyní s radarem v politické otázce, možná nejcitlivější záležitosti od revoluce. Hraje politika roli ve vašich filmech? Narážíte v nich na aktuální společenské problémy nebo kontroverze?

Politikou se zabývám jako každý jiný Čech. Souhlasím, nesouhlasím. V naší demokratické společnosti mám právo říct svůj názor, právo na diskusi. Právo žádat vysvětlení. Ve svých filmech se ale politikou jako takovou nezabývám, dávám přednost hlasu lidu. Postavy příběhu tlumočí názor okolí, většiny.

A v humorné nadsázce, ta tolik nebolí.

Myslíte, že budete jednou v budoucnu točit nějaký opravdový politický film? Ne, chraň Bůh!

Dovolte, abych řekl, že mezi Vámi a Ne základnám existuje nápadná podobnost; vy i my jsme úspěšní – vaše filmy jsou hity a my jsme podle časopisu Respekt nejúspěšnější občanské hnutí po roce 1989. Média nás však ignorují a dokonce námi většinou pohrdají. Vy dosahujete úspěchu u vašeho publika i bez zájmu médií. Jak bychom mohli, podle Vás, dosahovat ještě odevzy u naší cílové skupiny, tj. českých občanů, bez pomoci médií? Máte pro nás nějaké tipy?

Jak jsem už řekl: brát občana – stejně jako diváka – jako rovnocenného partnera, mluvit jeho řečí a jasně a přehledně ho seznámit s problémem. Nezamlčovat, nemlžit, protože všechna nedorozumění a konflikty vznikají jen z toho, že nepojmenujeme věci pravými jmény. Ať už v soukromém životě nebo v profesi – umět hrát fair play je výsada králů a jediná správná cesta k úspěchu.

Proč jste proti umístění amerického radaru v ČR?

Jsem proti všem základnám a radarům, jedno jestli americkým, ruským či vatikánským. Vadí mně neochota dialogu vyšších míst, úhybnost, mlžení a podávání kusých a nepravdivých informací, tedy oblbování lidí, chcete-li. Ptal jsem se, jestli podobné zařízení také stojí 55 km od Washingtonu, Montréalu, Londýna, Bruselu. A proč ne, když je přeci tak bezpečné? A že se o tento americký dárek ne-

perou ostatní státy v našem sousedství? Vadí mi, že má být umístěn v lidnaté části republiky mezi Plzní a Prahou, když pokud vím podobné radary se nacházejí na značně odlehlých místech. Proč nám američtí vědci a experti posílají svá stanoviska, ve kterých přiznávají a potvrzují, že sami zdaleka neznají všechny projevy a vliv tohoto zařízení na život vůbec? Proč tak bohorovně přehlízíme protestní hlasy z Ruska? Proč provokujeme? Není to opět to známé české zalíbit se mocným

světa? Máme přece bohaté zkušenosti – nejdřív klanění se Moskvě, teď všemu americkému? A pak je tu ještě jedna zkušenost, o které se moc nemluví – Mnichov 1938, kdy nás přátelé ze Západu bez mrknutí oka hodili přes palubu. Na to všechno by se mělo myslet dřív, než bude pozdě. Protože pak tady vojska jiného státu zůstanou opravdu na věčné časy.

Slyšela jsem, že poté, co jste vystoupil na demonstraci OI Ne Základnám a otevře-

ně vyjádřil svůj nesouhlas s „radarem“, společnost, která měla sponzorovat váš nový film, náhle odstoupila od tohoto kontraktu. Můžete mi o tom říci něco bližšího? Ano, loni odstoupili z financování pohádky "Nejkrásnější hádanka" ti, kterým se nelíbilo, že jsem se nechal oslovit ke kandidatuře do senátu. Vlastně, že mě oslovil pan Slávek Jandák. Teprve když jsem prohlásil, že do politiky nepůjdu, vrátili se zpět. Letos těsně před zahájením příprav natáčení pohádky "Čertova

nevěsta" mi bylo oznámeno, že se nepodařilo sehnat patřičné finance. Vzápětí jsem se dověděl, že jako konfliktní režisér, který veřejně vystoupil proti radaru. Takže vše jasné? Ale protože jsem optimista, věřím, že tu pohádku příští rok natočím.

Ptali se Herbert van Lynden a Martina Landergott 26. 9. 2008

Aleš Brichta

Když jsem vás oslovila s žádostí o rozhovor, odpověděl jste, že otázky můžu poslat, ale že si nejste jistý, zda jste pro nás ten pravý, jelikož jste v otázce radaru nerozhodnutý. Můžete uvést nějaké argumenty PRO a PROTI, které stavíte na „misky vah“?

PRO-rozhodně otázku naší bezpečnosti, protože vstupem do NATO jsme se stali součástí vojenského uskupení, které nás v případě napadení bude pomáhat bránit. Z toho pro nás automaticky plynou i určité závazky, které prostě musíme plnit. Výhod – včetně zrušení základní vojenské služby, nám to přineslo mnohem víc.

PROTI-pobyt cizího vojenského kontingentu na území suverénního státu. I když je pár techniků nesrovnatelných se sovětskými vojsky, která u nás byla dlouhá léta. A samozřejmě bezpečnostní riziko potenciálního cíle útoku.

Myslíte, že občané ČR mají právo rozhodovat o otázce amerického radaru v refe-

rendu?

To bychom mohli chtít za chvíli referendum i o cenách cigaret. Při současných manipulacích veřejným míněním je to stejně jedno, protože média dokáží lidi přimět ke schválení nebo odmítnutí v podstatě čehokoliv. Přejde mi to zbytečně,

protože by to mělo být v pravomoci vládnoucí garnitury, kterou jsme si sami zvolili.

Myslíte, že občané ČR jsou dostatečně politicky vyspělí na to, aby mohli rozhodovat ve volbách o tom, jaké politické strany je budou repre-

zentovat?

Ne. Lidé jsou vyspělí tak leda na to, skočit na špek kdejakému pitomci. Podle toho to u nás taky vypadá.

Co říkáte tomu, že podle některých nezávislých odborníků by bezletová zóna kvůli bezpečnosti, aby při možném odrazu paprsku nebyl zasažen živý tvor, musela být až 50 km od radaru, přičemž Příbram se nachází 16 km od radaru, Plzeň 30 km a Ruzyňské letiště 60 km?

Neznám technické detaily, ale přijde mi to nějaké divné, že by nějaký odražený paprsek radaru mohl způsobit újmu živému tvoru. Copak je to laser nebo něco podobného? A pokud jde o to, že by mohl přehřát třeba mravence, tak to opravdu nebudu řešit. Některé „vědecké“ studie v tomto smyslu mi přijdou vždycky spíš vytvořené účelově na něčí zakázku.

Dohoda o radaru byla sepsána na dobu neurčitou, v praxi by bylo těžké ji vypovědět. Ve smlouvě se navíc

ČR vzdává možnosti dožadovat se naplnění bodů této smlouvy u mezinárodních institucí. Americká strana dostala právo radar modernizovat a měnit tak jeho výkonové parametry. Myslíte, že taková smlouva bez možnosti bránit se, bude-li porušena, je pro ČR výhodná?

To je spíš otázka pro právníky, ale zřejmě nějaká možnost se vůči ní bránit existovat bude.

Už jste někdy sám podepsal takový typ smlouvy, kde jste se předem vzdal mož-

nosti bránit se u jakýchkoli třetích institucí v případě, že by druhá strana porušila podmínky smlouvy?

To my všichni, tím, že jsme občany tohoto státu, kde se pravidelně rozhoduje o nás bez nás, v rámci mocenských skupin a většinou proti našemu zájmu. Šikovně se to kryje názvem vysoká politika :-)

Původně jste vystudoval Vysokou školu ekonomickou. Dovedete si představit, že by jste se dnes živil jako ekonom?

Dovedu a částečně to ve své

práci i využívám, ale přeci jen už se dnes lépe cítím v hudební sféře.

V polovině 80. let s vámi odstartovala (Arakain) svou hudební kariéru Hana Zaňáková, dnes známá pod jménem Lucie Bílá. Jste stále v kontaktu?

S Luckou se občas vídáme, ale v nějakém pravidelném kontaktu nejsme. Já nemám moc co do činění s muzikálovou oblastí, ve které se pohybuje, jelikož mě to nezajímá. Ale je možné, že spolu napříváme duet na nové album

ABBandu.

Čím se zabýváte nyní?

S "Aleš Brichta Bandem" natáčíme nové řadové album, které by mělo být v dubnu na trhu a pilně koncertujeme. K tomu připravuji na srpen velký koncert k mým padesátinám. Navíc jsem spolujednatel Bum Baru v Praze, takže o práci opravdu není nouze. Spíš soustavně něco nestíhám :-)

**Rozhovor vedla
Martina Landergott**

Josef Hála

Jste starostou jedné z obcí (Jince), poblíž kterých chtějí čelní političtí představitelé USA a ČR postavit radar přes většinový odpor obyvatel obou zemí. Proč se vám nelíbí myšlenka, že by poblíž vaší obce měl stát americký radar typu XBR?

Od samého počátku považuji záměr umístění radaru v naší lokalitě za nelogický a nesmyslný, stejně jako většina obyvatel našeho regionu. Máme k tomu několik důvodů. První je z historického pohledu – ve vojenském prostoru pamatujeme od jeho vzniku v roce 1928 německá i ruská vojska a nikdy to nic dobrého regionu nepomohlo, naopak. Docházelo k vysídlování obyvatel z vojenského prostoru, koncem 2.světové války k popravám obyvatel ze strany německé armády. Později byl vojenský výcvikový prostor trnem v oku západním mocnostem, a s tím související plánování jaderných úderů na vojenská zařízení naší a sovětské armády v Brdech. Pochopitelně byl tak

bezprostředně ohrožen i život našich obyvatel. Mohl bych hovořit také o národní historické zkušenosti i nebezpečnosti zařízení z mezinárodního pohledu, zejména možnosti rozpoutání dalších závodů ve zbrojení ve světě atd.

Často bývají odpůrci zmiňována případná zdravotní rizika. O jaká rizika se přesně jedná? Máte informace o zdravotních rizicích podložena nějakými odbornými kapacitami?

To je další důvod mnohem většího odporu proti radaru ze strany obyvatel okolí Brd (jak dokazují místní referenda a ankety) než ve vzdálenějších oblastech naší vlasti.

Existuje sice jakési „Předběžné posouzení vlivu radiolokátoru...“ Vypracované odborníky z ministerstva obrany. Jeho kvalita je známa díky vyjádření řady vedoucích vědeckých pedagogických kapacit například z Fakulty elektrotechniky VUT Brno.

Vždyť i dr. Bursík, jako předseda strany zelených proti odpo-

ru svých členů prosazuje radar v Česku, písemně potvrdil, že „vláda nemá technické detaily k radaru, nelze tedy vyvodit, jaký dopad bude mít radar na živou přírodu“. Je to logické, protože radar na Aljašce má projít modernizací s cílem několikanásobně zvýšit výkon radaru. A to už nehovořím o dalších možných modernizacích radaru až by radar stál v Brdech včetně možného dalšího využití, aniž bychom měli šanci se o tom dozvědět.

Jste členem „Ligy starostů proti radaru“. Co je cílem tohoto seskupení a jakých nástrojů užíváte k dosažení svého cíle?

Po vyhlášení úmyslu naší vlády instalovat radar v Brdech v lednu 2007 jsme v našich obcích, společně s iniciativou Ne základnám, začali bojovat proti této myšlence. Organizovali jsme demonstrace, místní referenda, ankety, zvali jsme do regionu představitele vlády a politických stran, vysvětlovali naše postoje a stanoviska. Vláda na ně nereagovala a

tvrdila si své. Navíc za sebou měla většinu sdělovacích prostředků. Přemýšleli jsme, co je větší problém, jestli radar v Brdech jako takový nebo vláda, která jedná proti zájmu lidí, politické strany, které prosazují zařízení proti vůli svých voličů. Šlo nám také o to, vytvořit si více času na vlastní práci starostů, pro další rozvoj našich měst a obcí.

To nás na jednom jednání přivedlo na myšlenku koordinovat naši práci a zřídit sdružení, které vyústilo v Ligu starostů. Šlo nám o to sjednotit náš odpor proti radaru, znásobit naší sílu a propagovat naše hnutí a myšlenky ve sdělovacích prostředcích nejen u nás, ale i v zahraničí. Šlo o propagaci našeho boje proti dalšímu zbrojení ve světě, rozšíření spolupráce s našimi i zahraničními mírovými organizacemi, získat zkušenosti z jejich boje.

To se nám ihned v prvním roce povedlo. Získali jsme mnohem větší autoritu a respekt v Evropě ale i u naší vlády. Nejen naší aktivitou, ale

i váhou svých funkcí starostů, tedy zastupitelů, které si lidé v našich obcích a městech bezprostředně zvolili a znají je z každodenního života. Vznik Ligy starostů bylo něco, s čímž vláda nepočítala a i v Evropě je taková aktivita ojedinělá.

Pokud by poslanci ČR smlouvy schválili, jaká je vaše další strategie jako Ligy starostů či vaše osobní?

Osobně si myslím, že ratifikace smluv nemůže být prosazena. Politické strany si po posledních krajských volbách a doplňovacích volbách do senátu uvědomují sílu odporu voličů proti radaru v Brdech. Navíc letos budou volby do Evropského parlamentu, příští rok je tzv. supervolební. Neznamená to však, že můžeme polevit v našem odporu, politické strany, zejména pravicové, musejí pořád cítit tlak z naší strany, stejně jako odporu mírového hnutí ze světa, z Evropského parlamentu. Proto také jako Liga starostů odjela do Bruselu na slyšení do EP. Musíme téma dále přenášet do Evropy a ukázat, že není pravda, co prezentuje naše vláda, že naši lidé s radarem souhlasí. Pokud by přeci jen k ratifikaci smluv v parlamentu došlo, neznamená to, že se radar začne stavět. Je tu ještě Ústavní soud, jsou tu volby o kterých jsem hovořil dříve. Pak by byla cesta zvolit si takovou politickou reprezentaci, která by smlouvu zrušila. A že to naši voliči umí, to bylo vidět při posledních volbách. Patří jim za to velký dík.

Média odpůrce radaru často nesmyslně označují za ty, kteří touží po návratu ruské armády, tak jako odpůrci komunistického režimu po 2. svět. válce bývali označováni za zakuklené fašisty. Myslíte, že strašák jménem „návrat sovětských vojsk“ nebudou-li zde ta americká, že tento strašák je reálný?

Zastánci radaru jsou nešťastní z dlouhodobého a stabilního

odporu obyvatel naší republiky a tak hledají způsob, jak odpor obyvatel změnit. Využívají k tomu všechny možné metody. Strašák komunismu ale na naše občany nezabírá, spíše naopak. Jak můžeme věřit upřímnosti lidem typu p. Kocába, kteří po roce 1990 vyprovázeli sovětská vojska z naší vlasti s tím, že je nutné zrušit všechna vojenská uskupení a nedopustit zřizování cizích vojenských základů na našem území. A nyní, ani ne po 15 letech, kdy jsem členem NATO,

prosazují ti samí lidé, vybudování základny USA v Brdech a to bez jednání s NATO.

Americký generál při návštěvě zástupců „Ligy starostů...“ na základně v německém Ramsteinu řekl: „Pokud jde o radar, který má být umístěn v České republice, není naším úkolem zajišťovat jeho ochranu, zde se budeme spoléhat na místní zdroje“. Vzhledem k tomu, že ČR nemá žádnou ochran-

né rakety proti útoku, který by mohl přijít, byl již českou vládou vypracován nějaký projekt, jak bychom se v případě útoku vlastně bránili?

Při jednáních s vrcholnými úředníky ministerstva obrany, veliteli armády víme, že v současné době naše armáda má pouze radarové prostředky typu Sněžka a Artur. Opravdu nemá ale potřebné zbraňové systémy proti případnému napadení radaru. To znamená, že by je naše armáda musela nakoupit, připravit a platit naše vojáky a tak z našich daní řešit problém USA.

Kolem parametrů a reálného nebezpečí zmíněného radaru již naši politici uvedli velké množství lživých informací, které byly zpochybněny i na akademické půdě. Lži si lidé pomáhají, když chtějí zakrýt pravdu. Jaká myslíte, že je pravda o radaru?

Lži kolem radaru je od samého začátku moc. Některým argumentům pro radar však nemůžeme věřit ani ti, kteří je vyslovují. Většina soudných lidí ví, že radar by sloužil především obraně samotných USA a dalších zařízení protiraketové obrany na západ od nás. Zbytečně asi Ruská federace tvrdě nevystupovala proti radaru a upozorňovala na to, že připravuje vojenská protiopatření. Představovalo by to rozpoutání dalšího kola zbrojení ve světě a tím další zvýšení zisků zbrojních monopolů.

V současné době, po nástupu nové administrativy do Bílého domu, se hovoří o nových přístupech k protiraketovému štítu. Dává nám to mnohem větší naději, že radar v Brdech nebude. Tato naděje nás však nesmí ukolébat v boji proti zařízení, proti zřizování základů cizích vojsk v České republice. Nesmíme ustat v boji nejen za odsunutí projednávání smluv, ale hlavně proti samotné ratifikaci smluv v našem parlamentu.

**Rozhovor vedla:
Martina Landergott**

Varhan Orchestrovič Bauer

Vaše jméno je velmi neobvyklé. Jak jste k němu přišel?

Ano, první jméno mám po alchymistovi na dvoře císaře Rudolfa II., otčestvo používám proto, že moje matka, babička, děda a jejich předci žili na Volyni na Ukrajině. Celé jméno je pak celek vyjadřující nadhled, sebareparodii, cimrmanství a donkichotství, takže je v souladu s tím, jaký jsem. (v rodném listě mám jméno Varhan, který na požádání předložím)

O vašem osobním životě jsem se z médií nedozvěděl prakticky nic, máte také něco jako osobní život nebo jen pořád pracujete? A pokud ano, jaký je?

Můj osobní život je velmi zajímavý a bohatý na neobvyklé a nečekané zážitky, i když je pravda, že hudbě věnuji větší čas, ale mám taky syna a jezdím na výlety a na venkov, rád vařím atd. Ale myslím, že je dobré mít soukromí, i když bulvár prahne po jakékoli informaci a dokáže na tom vydělat. Myslím, že se lidem nebude spát lépe, když se dozvědí nějaké za každou cenu intimní detaily ze života Karla Gotta. Myslím, že i on má právo na soukromí.

Co si myslíte o tom, že naše vláda chce o radaru jednat s Ruskem, ale svých vlastních občanů se v referendu ptát nechce?

To je staletá tradice, tady se nikdy nikdo lidí na nic neptá

a arogance našich politiků je opravdu do nebe volající, zvláště pak když spousta z nich byla v KSČ a své sympatie a bázlivost vůči Rusku pořád nosí hluboko v srdci, taky jsou hodně úplatní, takže je tu prostor i pro ruskojazyčné mafie....

Lidi jsou to poslední co českého politika zajímá.

Jak se díváte na informování občanů ČR o plánované výstavbě radaru USA na našem území ze strany českého státu, veřejnoprávní televize a rozhlasu, považujete ho za dostatečné?

V médiích se záměrně ukazují nepodstatné nebo již nezvratně rozhodnuté věci, kterými se překrývají skutečné a aktuální podstatné informace, které by se měly dostat ke všem. Díky tomu se pak v tichu dělají zákulisní dohody o věcech podstatných bez účasti odborné i laické veřejnosti. A česká televize selhává ve své veřejnoprávní funkci - o radaru (i jiných věcech) by měly být obrovské diskuse s polití-

ky, experty i obyčejnými lidmi-alespoň dvě hodiny za týden.

Co říkáte tomu, že podle některých nezávislých odborníků by bezletová zóna kvůli bezpečnosti, aby při možném odrazu paprsku nebyl zasažen živý tvor, resp. letadlo, by musela být až 50 km od radaru, přičemž Příbram se nachází 16 km od radaru, Plzeň 30 km a Ruzyňské letiště 60 km?

Nejsem odborník na paprsky, takže bych hledal odpovědi u opravdových nepodplacených expertů, pak teprve bych si dělal názor, ale snažil bych se, aby se to dozvědělo co nejvíc lidí aby si taky udělali názor. Ale pořád si myslím, že je lepší patřit pod Ameriku než pod Rusko, protože Putin by neváhal chovat se k nám jako ke Gruzii.

Jakou vy sám posloucháte hudbu?

Já poslouchám všechno, co mě nějak zaujme, cokoliv mě inspiruje, mám rád Igora Stravinského i Milese Davise

i Franka Zappu a klidně i elektroniku...

Připravujete něco nového?

Neustále. Letos to bude několik šňůr koncertů Okamžitého Filmového Orchestru s hosty Varhaneum Tour 2009, s Lenkou Filipovou, s Výběrem...) taky spousta filmové hudby, natáčení filmu a taky píšu operu na příští rok....a do toho svatba...

Díky za vysvětlení vašeho postoje. V souvislosti s tím mě ještě napadl jeden dotaz. Poslední informace z politické scény: Mirek Topolánek nyní tvrdí, že radar tu nemá stát kvůli Rusku, ale kvůli Iránu a dalším „darebáckým“ zemím, že proti Rusku nic rozhodně nemáme. Vy ale o radaru hovoříte dle druhé verze (tj. obrana proti Rusku), která prý už neplatí. Jak si vysvětlujete tuto změnu politického pohledu na to, k čemu má vlastně radar sloužit?

Jako malá země nemáme sami šanci rozhodovat ve vyšší hře mocností a velkých finančních toků nadnárodních korporací, takže z historického hlediska patříme k západokřesťanské evropské civilizaci mnohem více než k ruskému pravoslaví. Myslím, že západ je pro nás menší hrozbou, i když jsme jím už jednou byli obětováni.

**Rozhovor vedla
Martina Landergott**

Anna Šabatová

Anna Šabatová (* 23. června 1951 Brno) je česká disidentka a signatářka Charty 77. Od roku 1969 studovala filozofii a historii na Filozofické fakultě Univerzity J.E. Purkyně v Brně. V roce 1971, ve třetím ročníku studia, byla zatčena a odsouzena na tři roky odnětí svobody za spoluorganizování letákové akce k parlamentním volbám a podíl na šíření samizdatu, v prosinci 1973 byla podmíněně propuštěna, studia již nemohla dokončit. V prosinci 1976 podepsala Chartu 77, jejíž byla v roce 1986 mluvčí, a podílela se i na dalších opozičních aktivitách př: v době uvěznění svého manžela Petra Uhla (1979–84) vydávala jeho i svým jménem periodikum Informace o Chartě 77. V roce 1996 dokončila dálkové magisterské studium českého jazyka a literatury na FF UK. V roce 1998 dostala jako první Východoevropanka za svou činnost Cenu OSN za obranu lidských práv. V říjnu ji 2002 prezident Václav Havel vyznamenal Medailí Za zásluhy I. Stupně. V letech 2001–2007 byla zástupkyní veřejného ochránce práv (ombudsmana), od roku 2008 je předsedkyní Českého helsinského výboru. V březnu 2008 oznámila Strana zelených, že v říjnových volbách do Senátu za ni bude Anna Šabatová kandidovat jako nezávislá ve Vyškově. Ve volbách neuspěla, se ziskem 6,14% skončila v prvním kole voleb jako pátá z šesti kandidátů.

Byla jste tři roky uvězněna za to, že jste šířila informace (letáky, samizdat) o tom, jaká je skutečná pravda a že tehdejší vláda lidem lhala, tak jako ta naše podle mne lže dnes nám. Pokud by vám někdo pět let před touto událostí řekl, že pokud budete šířit pravdivé informace, budete zatčena, věřila byste mu? Změnil vás nějak pobyt ve vězení? A jaká je to zkušenost? (ptala se Martina Landergott)

To je hned několik otázek. Vezmu to spíše od konce. Myslím, že mne pobyt ve vězení nijak zvlášť nezměnil. Vrátila jsem se o dva roky starší a moudřejší □, s poměrně exkluzivní zkušeností. Nezměnilo se moje přesvědčení, že režim, který mne uvěznil, je nelegitimní a je třeba mu nějak vzdorovat. Na otázku, zda bych pět let před svým uvězněním věřila, že můžu být zatčena, za šíření pravdivých informací, odpovím, že nikoliv. Ale bylo to proto, že mi bylo teprve patnáct let, takové otázky jsem si prostě tehdy nekladla. A protože byl tehdy rok 1966, ani jsem neměla nějak kritický vztah k režimu. O politiku jsem se ve svých patnácti tehdy zajímala jen velmi zběžně a nesystematicky. Bylo to ještě dva roky před rokem 1968, který teprve probudil můj hlubší zájem o věci veřejné. V otázce jste vyslovila tezi, že tehdejší vlá-

da lhala a ta dnešní lže také. To tak jistě můžete vnímat, ale přece jen je při vši kritičnosti třeba vidět zásadní rozdíl, že tehdy se za svobodný projev mohlo jít i do vězení a nebyl ve veřejném diskursu slyšet žádný jiný hlas nebo názor. A to dnes prostě není. I když možnosti působit na veřejnost jsou omezeny finančně i jinak, přece jen možnost veřejně se

vyjádřit i zcela opozičně existuje. Doba je dnes jiná i technologicky, v podstatě je těžké vést paralely. Není to ani nutné. Kritika současného stavu by měla vycházet z kvalitní analýzy současné společnosti, která aspiruje na to, že je demokratická a že dodržuje lidská práva. Mělo by být ukazováno na deficity těchto hodnot.

Započala jste studia a nemohla je dokončit, byla jste uvězněna, šest let po vašem uvěznění byl na pět let uvězněn váš manžel, vykonávala jste profese, které vám byly přiděleny, nemohla jste si vybírat, vychovala jste tři děti. Určitě to nebylo vůbec lehké a zažila jste i okamžiky, kdy jste se cítila takříkajíc „na dně“. I dnes lidé zažívají těžké okamžiky, když se rodiny bojí o svou budoucnost, o to, zda budou mít kde bydlet, zda uživí své děti, zda nepřijdou o práci, z čeho zaplatí hypotéky či půjčky atd. Máte nějakou radu pro lidi, kteří cítí strach z budoucnosti, beznaděj? (ptala se Martina Landergott)

Na Vaše otázky se odpovídá nesnadno, protože vždy sloučíte mnoho témat dohromady. V zásadě nemám žádnou jednoduchou radu pro lidi, kteří cítí beznaděj. V životě mi mnohdy bylo jistě těžko, ale pocít, že jsem „na dně“, tedy bez naděje, jsem v té syrové podobě asi neměla, alespoň si na to takhle nevzpomínám. Jsem velmi pozitivně naladěný člověk, měla jsem dobré přátele, rodinu a obtíže se prostě nějak překonaly. Navíc si myslím, že nějaké problémy k plnému a zajímavému životu patří. Je dobré mít blízké lidi a přátele, na něž se můžete spolehnout. V krizi

to pomůže, nebýt na těžkosti sám. No a vztahy je třeba trochu opečovávat už v dobách, kdy je lépe.

Jak vnímáte naši občanskou iniciativu Ne základnám? Máte pro nás nějaké doporučení, jak bychom svou činnost mohli zkvalitnit? (ptala se Martina Landergott)

Iniciativu Ne základnám vnímám jako jedno z nejzajímavějších občanských hnutí listopadové doby. Možná dobou svého trvání a závažností tématu i nejzávažnější hnutí občanské nespokojenosti. Je to také jedno z hnutí poslední doby, které vyrůstá z nespokojenosti s dnešní politikou a už se nijak nevztahuje k předlistopadové době. Je to kritická autonomní reakce na současnost. Rady ode mne zase nečekejte: snad jen vydržet a nepolevit. Možná se pokusit oslovit mírové skupiny a hnutí v zahraničí, i ve Spojených státech. Ale možná to už děláte.

Jsem holandský outsider zde v Čechách: čtu český tisk a sleduji i českou politiku. Mnohdy jsem šokován, jakým způsobem se zde argumentuje, anebo lépe řečeno neargumentuje. Příznivci výstavby radaru se příliš nesnaží vyvracet naše argumenty, spíše usilují o to nás očernit (jednou z forem je tvrzení, že jsme ruskými agenty). Jak se na to díváte a co byste nám poradila za účinnou obranu proti takovéto podpásově argumentaci? (ptal se Herbert van Lynden)

Máte pravdu, apologetický diskurs k radaru je velmi pokleslý a klišovitý.

Jako poradkyně ministra práce a sociálních věcí jste byla ve styku s nevládními organizacemi. Jejich problémem je financování. V Holandsku mohou být takováto sdružení dotována ze státní loterie, přičemž pravidla pro získání dotací jsou stanovená zákonem a vláda a poli-

tické strany jsou vyloučeny z vlivu na rozdělování těchto peněz. Jaký je váš názor na tento problém? (ptal se Herbert van Lynden)

Způsob financování občanské společnosti je hanebně nedostatečný. Neznám holandský systém, ale znám trochu německý model velkých nadací politických stran, které jsou financovány ze státního rozpočtu, ale mohou si peníze rozdělovat, jak chtějí. U nás se grantuje jen u ministerstev, a to je velký problém. Ani nevládní organizace, které jsou nepolitické a kritizují třeba nedostatečnou ochranu základních lidských práv ve vězeňství nebo ze strany policie, nedostanou vlastně od státu peníze, protože není žádná převodová páka pro financování občanské společnosti. Stát neplatí pořádně a systematicky ani některé sociální služby, které dělají práci za stát.

Jak si vysvětlujete, že dnešní umělci téměř vůbec neod-

rážejí problémy současného světa, jakými jsou například chudoba, možnost manipulace s názory lidí (zvláště pomocí masmédií), či vtahování lidí do válek? Za První republiky se umělci odvážili těmito problémy zabírat, přestože to nebylo zrovna výnosné a někdy to vyžadovalo i velkou osobní statečnost. (tázal se Robert Lebeda)

Máte pravdu, už jsem se nad tím také zamýšlela, proč 19 let po Listopadu není společensky kritická umělecká tvorba. Nebo jen zcela výjimečně. Silný film bylo Štěstí Bohdana Slámy, kde je přítomna poměrně silně sociální dimenze. Mám pocit, že mnoho umělců, ale i dalších veřejných osob se nějak ještě mentálně nevymaňilo z poměřování všeho předlistopadovou dobou, a to jim znemožňuje dostatečně kriticky nahlížet na naši ne vždy zcela utěšenou současnost.

Jiří Korn

Na dotaz, zda se chce připojit k osobnostem „proti radaru“ odpověděl:

Dobrý den paní Martino.

Děkuji za pozvání na akci, ale: mezi lidmi na celém světě vznikají spory které následně přerůstají v menšinové, nebo národnostní konflikty. Kde je konflikt, hrozí válka. K válce jsou nutné zbraně. A proti zbraním se člověk musí bránit. Já nevím, jestli jsem pro radar, nebo ne. Radar je vlastně až konečným prvkem celého řetězce. Rozhodně jsem ochoten vystoupit proti sporům, proti válkám a proti zbrojení. Ale proti umístění radaru v naší zemi - ne. Neznám celou problematiku a všechny souvislosti boje o radar. Nevím, nakolik je to obchod, nebo politika a nakolik nutnost. A já neumím a nechci prosazovat věci, o kterých nejsem pevně přesvědčen.

Proto Vaše pozvání nemohu přijmout.

S úctou:

Jiří Korn

Dotaz podala Martina Landergott

Táňa Fischerová

Viola Fischerová, Sylva Fischerová, Daniela Fischerová a Táňa Fischerová, všechny se jmenují Fischerová a všechny píšou knihy. Pro orientaci, je mezi vámi nějaký příbuzenský vztah?

Ne, příbuzenský vztah mezi námi není žádný. Je ale s podivem, kolik se nás toho jména vyskytuje v této oblasti i když vždycky zdůrazňuji, že se za spisovatelku nepovažuji. Jsem však ve vzácné společnosti a vážím si toho.

Lidé rádi škatulkují, zejména veřejné osobnosti: Paris Hilton a Britney Spears jsou vulgární a sobecké, vy, naproti tomu, jste ikonou slušnosti, kultivovanosti a lidumilnosti. Každá veřejně známá osobnost má svůj image a publikum těžko přijímá, když vypadne z role. Jak to vnímáte vy? „Být Táňou Fischerovou“, není to někdy stísněný pocit? Nechcete někdy alespoň na chvíličku střídát roli s nějakým „enfant terrible“, řekněme Amy Winehouse?

Příznám se, že Amy Winehouseovou neznám, takže nevím, o co jsem možná přišla. Člověk asi má být sám sebou a má hledat cesty, jak pracovat na tom, abychom byli na konci života o kousek lepší než když jsme na svět přišli. Je to ale fuška a člověk občas selhává. Ale nejsem zase tak kožená, jak mohu na někoho působit. Trochu bláznivosti mám v sobě také. Doufám ale, že nemám pouze image. Snažím se být sama sebou a tím pádem z role vypadnout nemohu. Někdy je mi ovšem ve vlastní kůži těžko, uniknout z ní ale nelze.

V roce 2008 jste spolu s dal-

šími založila „Klíčové hnutí“. Půjdete jako „Klíčové hnutí“ také do Senátu? Proč se vaše politická organizace jmenuje hnutí a ne strana? Jaký je „klíčový“ rozdíl mezi hnutím a stranou? Význam „Klíčového hnutí“ má spočívat v důsledném uplatnění „demokracie zdola“. Není divu, že jste pro referendum o radaru. Můžete nastínit, jakou roli podle Klíčového hnutí mají hrát referenda v procesu politického rozhodování?

Naše hnutí je záměrně hnutím a ne stranou. Už výraz hnutí totiž navozuje pohyb, kdežto strana ohraničení. Věcně z hlediska zákona ale mezi stranou a hnutím rozdíl není. Z minulosti mám ke stranictví nedůvěru a s angažovaností ve veřejném prostoru mne smiřuje právě ten pohyb, hnutí myslí i hnutí fyzické ve spolupráci s druhými. Referendum považuji za jeden ze základních nástrojů demokracie, protože lidé se mají právo vyjadřovat k důležitým otázkám i jinak než

je přes svoje volené zastupitele. Vede to také k větší informovanosti a odpovědnosti, což je základ demokracie. Klíčové hnutí ale těchto principů zavádí víc, například návrat k místním společenstvím, kde se rozhoduje na základě rovnosti hlasů i podílů (jak tomu bylo např. v družstevnictví první republiky) nebo rozhodování místních samospráv. A hlavně poukazuje na nutnost oddělit tři principy sociálního života, princip politicko-právní, ekonomický a kulturně-duchovní. Tyto samostatné skupiny pak mají ústy svých nejlepších zástupců vzájemně vyjednávat, co je dobré pro společnost. Právě dnešní propojení těchto odlišných systémů pod zámkou svobody vede k pádu dnešního světa. Do Senátu jsme nekandidovali, ale pokud budeme mít vytvořenou síť lidí, kteří se k těmto ideálům hlásí, půjdeme do příštích voleb do Sněmovny. Máme také velmi propracovaný etický kodex. Všechno tedy záleží na lidech, kteří budou ochotni vzít

na sebe kousek odpovědnosti za věci veřejné a jít do toho s ostatními. Jde nám o skutečný návrat ideálů do společnosti a do života.

Klíčové hnutí chce na podporu mimo jiné i občanských iniciativ také samosprávné fondy. Možná by tím skončila ta „trapná fraška okolo ruských agentů a radarů“, o které psal i Jiří Pehe. V Holandsku to máme řešeno tak, že občanské iniciativy můžou dostat podporu přímo od státní „Sazky“ a to podle objektivních kritérií. Jak se můžeme podle vás vysvobodit z takových trapných frašek kolem financování občanských iniciativ tady v Čechách?

Na to jsme mysleli vytvořením těchto fondů, které by si spravovali lidé z občanského sektoru sami a nebyli by odkázáni na vůli (nevůli) politiků, kteří si osobují rozhodovat o všem a napříč politickým spektrem nemají občanskou společnost rádi, protože ji považují za konkurenta. Lépe se vládne, držíte-li ruku na finančních tocích a činíte lidi závislé na moci. Proto také chceme zbavit politiky rozhodování o duchovně-kulturních věcech (věda, vzdělávání, kultura, církev). Tato oblast produkuje ty nejlepší myšlenky a lidi pro budoucnost a musí být svobodná a nezávislá, tam patří skutečná svoboda a nezávislost. Také volba všech mediálních a dalších rad náleží této oblasti a nikoli politikům. Jak to udělat co nejlépe, nejrychleji a nejjednodušeji nevím. Prostě zvolit si takové lidi, kteří urychleně zavedou takový systém, který bude občanské iniciativy podporovat ve všech směrech, vážít si jich a pova-

žovat je za základ státu.

Několikrát jsem navštívila jako host poslaneckou sněmovnu (dále PS). Musím říci, že s pracovní morálkou, jaká panuje v PS bych si osobně nikde nevydělala ani „na slanou vodu“. Valná část poslanců přichází do práce pozdě nebo také vůbec. Pokud přijdou, svou pracovní dobu zahájí přátelskými debaty, ve kterých se nedají vyrušovat ani skutečností, že někdo z jejich kolegů je žádá o ticho, aby jim mohl říci něco důležitého např. o privatizaci nemocnic, referendu v otázce radaru apod. Co vy sama soudíte o tom, jak pracují naši poslanci?

Tato praxe je tam bohužel opravdu k vidění, i když některých jedinců se musím zastat. Vyskytuje se tam i část, která pracuje. Jenže ta potíží spočívá v tom, že strany vyžadují, vyhledávají a na kandidátky

prosazují zejména bezkonfliktní zveřejnění rukou, takže ve výsledku nikdo o tu pracovitost příliš nestojí. Jakmile zvedáte ruku podle usnesení klubů, stran a zpravodajů, máte své jisté a klid. Proto to vypadá, jak to vypadá.

Bývalý český prezident Václav Havel v roce 1989 řekl že „doufá, že skončila doba, kdy se budeme muset neustále před někým klanět a trpět pocitem falešné vděčnosti vůči nějaké cizí mocnosti“. Tentýž člověk o 19 let později pronesl v Britské knihovně v Londýně k otázce umístění radaru následující: „(...) Spojeným státům vděčíme za mnoho věcí, vůbec za existenci státu, a když jednou oni něco malého chtějí, čím bychom ten spojenecký závazek naplnili, tak děláme drahoty. (...)“ Jak si vysvětlujete takovou změnu názoru, ba přímo

proměnu osobnosti?

Václava Havla si vážím za mnoho věcí, které ve svém životě udělal a mám ho ráda. V této věci však mám jiný názor.

Dříve bylo umístění amerického radaru v Brdech výhodné pro svou dobrou strategickou polohu vůči Íránu. Nyní už tyto „strašáky“ naše vláda nepoužívá a našla nového nepřítele (kvůli kterému je umístění radaru v Brdech též strategicky výhodné), kupodivu zeměpisně v jiné části světa než Írán a to v Rusku. Jak vy vnímáte tuto hrozbu? Proč našim proradarovým politikům nevěříte a jste proti radaru?

V této věci jsem prošla určitou proměnou. I já jsem na začátku měla pocit, že jde o malou neškodnou kouličku. Jenže s postupem času se mi začalo dostávat informací, které postupně měnily můj názor.

Vedle otázek po funkčnosti a smyslu tohoto zařízení, přes otázky zdraví, ničení přírody i třeba tahu ptáků, až po tajnostkářství okolo skutečného zaměření a funkce radaru, kdy se již nikdy nedozvíme, co vlastně všechno dělá a jaký má výkon, mě docela překvapuje argumentace podporovatelů radaru, kteří tvrdí, že je to věc vlivu mocností a bez radaru budeme patřit do východní sféry. Přitom se nějak vždycky zapomene, že jsme součástí NATO a Evropské unie. Jestliže máme pocit, že NATO je nefunkční, proč jsme potom do něj vstupovali? Místo, abychom přispívali k tomu, co máme společného s těmito strukturami a pracovali uvnitř nich na jejich vylepšení, vlastně je všemi možnými způsoby demontujeme. Proto jsem proti radaru.

Rozhovor vedli: Herbert van Lynden (ot. 1,2,3,4) a Martina Landergott (ot. 5,6,7)

